

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrt leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravištvu v tiskarni sv. Cirila, koroske ulice št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oglasila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 3 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Vabito na naročevanje.

Ob nočem letu vabimo uljudno vse dosedanje naročnike „Slov. Gospodarja“, naj se naročijo še na dalje za leto 1896 na list, ki je in še tudi naprej zagovarja resno in vestno koristi sv. cerkve in slov. ljudstva pa ne išče v tem, kakor kaže že njegova cena, nikjer svoje koristi. Kdor more in hoče, naj pristopi med deležnike „katol. tisk. društva“, da se „Slov. Gospodar“ vzdrži tudi nadalje pri tej nizki ceni.

Deležnina „katol. tisk. društva“ znaša za celo leto 5 gold. in je v tem že tudi naročnina za „Slov. Gospodarja“. **Naročnina** pa znaša za celo leto 2 gold. 50 kr. in za pol leta 1 gold. 30 kr. ter za četrt leta 65 kr.

Naročnina se pošlje najlažje po poštinih nakaznicah upravištvu „Slov. Gospodarja“ v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Odobor kat. tisk. društva.

Slovenecem za novo leto 1896.

Kar človek sliši o slovesni priliki, zapomni si bolj. Ko te vrste pišem, nese čas svojega otroka, leto 1895. k pogrebu. Že sploh je ta trenotek pretresljiv, še bolj pa za nas Slovence. Z letom 1895. je preteklo polnih 1300 let, kar smo Slovenci nastopili v zgodovini. Prvo poročilo o naših pradedih pravi, da so se leta 595. po Kr. vojskovali na Tirolskem z Bavarci.

O tej slovesni priliki naj torej razpredem svoje seveda zmotljive misli o vprašanju, kakšen namen imamo Slovenci kot narod na tem svetu? Vsaka stvar namreč ima svoj namen od peska do solca, od komarja do leva; takó tudi vsak človek in vsak narod. Trikratni gorje pa narodu, kateri zgreši svoj namen! To nam spričuje med drugim presunljiva osoda judovskega ljudstva, ki ni spoznalo časa svojega obiskovanja. Kaj je torej namen vseh Slovencev? Naš namen kot narod je na tem svetu dvojen: 1.) da svojo narodno posebnost izobražamo vedno bolj, 2.) da smo na jugu Avstriji eden njenih stebrov.

1.) Dolgečas bi bilo na svetu, ko bi bili vsi ljudje ednaki, vsa ljudstva ednaka. Le razlika miká. Narodna posebnost pa je to, kar narod loči od naroda n. pr. posebna jedila, drugačno pohištvo, orodje, druga noša itd. Zlasti pa je jezik razločilno znamenje. Če smo se mi Slovenci v drugih rečeh že proenačili sosedom, vsaj svojega jezika ne izdajmo, ne prodajmo! Na podlagi materinščine se mora učiti abeceda in latinsčina in enkrat tudi visokošolske vede; slovenski morajo biti pri nas cesarjevi razglasi in sprevodnikov izklici na železnicah; slovenščina naj ima pravico pred najvišjim sodiščem in naj se glasi v naših občinskih zbornicah.

S tem ne zahtevam, da se naj ne učimo drugih jezikov. Kolikor jezikov znaš, toliko ljudi veljaš! Zlasti

je znanje več jezikov v Avstriji potrebno in koristno. Le prva bodi slovenščina, kakor mi je moja mati najljubša od vseh drugih mater. Bodi torej slovenščina kakor imenitna gospa, katera imej dve, tri dekle.

Vzglejmo se na rodoljubju vrlih Čehov, katerim je domača reč nad vse. Zatorej so pa tudi v dveh razstavah l. 1891. in l. 1895. pokazali strmeči Evropi izdelke češke dlani in češkega duha. Njim smo mi po legi najbolj podobni: Čehi so na severu, mi na jugu najdalje porinjeni v mesó Evrope. Čeh in Slovenec sta konca velikih slovanskih škarij. Da bi jim bili tudi po rodoljubju podobni! O naših pradedih so zapisali zgodovinarji, da so se vojskovali z Bavarci, in o nas bi naj zapisali: »Ta rod ni bil ednak slavnim očetom, ampak je sam sebi v skledo pljuval in se svojega jezika smajoval?« Nikdar!

2.) Prvi namen ima vsak narod zase, drugi pa je nam Slovincem posebno lasten, da smo namreč na jugu Avstriji eden njenih stebrov. Proti Turku so jo branili naši pradedje. Vsaka ped naše zemlje od Mure do Drave, od Drave do Save in Soče in Adrijanskega morja je napojena s slovensko krvjo, katero so iz žil privabili turški meči. Če bi umetnik naslikati hotel zgodovino našega naroda za turških vojsk, naj naslika krvavi polumesec — znamenje Turkov, — ki se vtaplja v slovenski oblak!

Proti Lahu so se vojskovali zlasti sinovi naših mater. Preštej njih kosti, ki leže in prhné po ravninah zgornje-italijanskih, pri Solferinu in Kustoci! Slovensko kri je pilo Adrijansko morje, ko so zmagali Avstrijci laško brodovje pri otoku Vis (dne 20. jul. 1866.). Takó naj ostane zanaprej! Ta namen nam je prst božji zapisal v zgodovini. Zunaj Avstrije nimamo življenja. Oklenimo se je torej zvestó!

Vzglejmo se na avstrijskem domoljubju vernih Tirolcev, ki so zlasti l. 1809. pokazali neomahljivo zvestobo do cesarja. Na griču Isel pri Inomestu so padli najhrabrejši možje, katere je vodil Andrej Hofer. Vsak ima tam svoj grob, kjer je padel, med smrekami in hojkami. Na vrhu griča pa stoji spomenik z napisom:

„Donec erunt montes et saxa et pectora nostra,
Austriacae domui moenia semper erunt!“ —
„Dokler stojijo in gore; nam dihaajo prai,
Bode imela močan krasna Avstrija zid!“

Nekdo od Save.

Pogodba z Ogersko, Badeni in Jugoslovani.

(Govor poslanca dr. L. Gregorčica v državnem zboru dne 20. dec.)

II. Nj. ekselenca g. ministerski predsednik je rekel, da bode pri bodočih pogodbah z Ogersko prva naloga vlade, krepko varovati in braniti gospodarske koristi